

27 september 2020

David neemt geen wraak

1 Samuël 24

Thema: De kans van je leven

Doel

De kinderen leren dat we bij alle kansen die we krijgen moeten nadenken waarom God ons die kans geeft.

Toelichting

David is al een tijd op de vlucht. Hij heeft een groep mannen om zich heen. Ze reizen door het land, maar zijn nergens veilig. Overal kan koning Saul met zijn leger weer opduiken. Steeds weer die spanning of het lukt te vluchten. Dan komt die ene kans dat David oog in oog komt te staan met die koning Saul. Alleen, zonder zijn leger. Davids mannen voelen de spanning. Dit is je kans, dood Saul. David moet dat ook zo gevoeld hebben. Maar hij denkt na, gelovig als hij is denkt hij ook wat God zou willen dat hij doet. Saul is koning van Gods volk. David mag de gezalfde koning niet doden, dat mag alleen God zelf. David snijdt de slip van Sauls mantel af. Hij laat zien dat hij Saul kon doden, maar dat hij Saul nog steeds trouw is.

Titel van het ONDERBOUW-verhaal –titel: Een scheur in Sauls jas

Richtlijnen: Een koning draagt vaak een mooie mantel. Koning Saul draagt er ook een. Maar in het verhaal van vandaag heeft hij een hele grote scheur in zijn jas. Er ontbreekt een heel stuk van achteren. Dat is een gek gezicht. Hij weet zelf niet hoe dat kan. Is hij ergens achter blijven haken?

Dan roept David naar de koning. Wat heeft die in zijn hand? Dat lijkt wel dat stukje jas. David heeft het gedaan. Weet je waarom? Om koning Saul te laten zien dat hij zo dichtbij is geweest, maar hem geen kwaad wil doen. Waarom blijft koning Saul hem dan wel kwaad doen?

Titel van het MIDDENBOUW-verhaal –titel: Dit is je kans!

Richtlijnen: Ineens is die ene kans er voor David. Het is nu of nooit, volgens zijn mannen. In de spelonk waar David en wat mannen verborgen zit, komt Saul binnen. Hij is alleen. Hij moet even naar de wc. Een buitenkans voor David. Hij kan Saul gevangen nemen of doden.

Dan hoeft hij niet meer te vluchten. Hij kan dan zelf koning worden. Je voelt de kans voor David! En David voelt het ook. Hij sluipt naar voren met zijn zwaard. Maar hij doodt Saul niet! Hij snijdt slechts een stukje van Sauls jas af. Waarom? Omdat David weet dat dit de kans is om koning Saul te zeggen, dat hij Saul nog trouw is. En dat hij hem niet zal doden. Davids mannen zijn verbaasd. En Saul begrijpt wat David bedoelt. Hij laat hem even met rust.

Titel van het BOVENBOUW-verhaal –titel: Op het nippertje!

Richtlijnen: Soms heb je heel weinig tijd om een beslissing te nemen. Moet ik het doen of moet ik het niet doen? Is dit de kans die ik met beide handen moet aanpakken of moet ik die laten lopen? Omstanders lijken soms zeker te weten wat jij doen moet. Maar jijzelf?

Dat overkomt David. Het is de kans om is wat terug te doen richting Saul. David kan Saul zelfs doden! Zijn mannen weten wel wat ze zouden doen. Misschien heeft David ook getwijfeld. Maar achteraf zal hij gezegd hebben: het was op het nippertje, maar ik ben blij dat ik de verleiding heb weerstaan. Het scheelde niets! Ken je dat gevoel? Heb je dat ook eens gehad? Gelukkig dat ik daar niet op ben ingegaan. Dat ik daaraan niet heb toegegeven.

Extra bijbelgedeelte: Marcus 1: 14-20

(Jezus wordt door de satan verleid om tegen God de Vader in te gaan. Hij geeft er niet aan toe)

Auteur: DW

Achtergrondinformatie

Bij het Bijbelgedeelte

David is (vanaf 1 Samuël 21) op de vlucht voor koning Saul. De achtergrond daarvan is dat richter en profeet Samuël heeft Saul namens God het einde van diens koningschap aangekondigd (1 Samuël 15) en de jonge herder David tot toekomstige koning over Israël gezalfd (1 Samuël 16). Davids daarop volgende successen (na het doden van de reus Goliath als schoon-zoon en legeraanvoerder van Saul) maken dat Saul – zelf geplaagd door toenemende verwardheid en (geestelijke) eenzaamheid – niets anders wil dan Davids dood. Davids omzwervingen brachten hem al op vele plekken, zelfs in het land van de Filistijnen, de aartsvijanden van Israël. Met zijn troep 'getrouwen' heeft hij nu een schuilplaats gezocht in het rotsgebied van Engedi, dichtbij de Dode Zee. Wie op internet een paar plaatsjes opzoekt van dit gebied (leuk om de kinderen – en ook de gemeente? – te laten zien?), begrijpt waarom dit een goede plaats was. Het is moeilijk begaanbaar en dus had het grote leger van Saul er relatief weinig voordeel ten opzichten van Davids kleine commando. Er zijn overal natuurlijke grotten waar men zich kan verstoppen, er loopt het nodige wild rond (vers 3: steenbokken; er is dus voedsel!), en er is water (via water-vallen vanuit het bergland van Juda stromend naar de Jordaan / Dode Zee).

Saul laat zich echter niet verleiden tot een massale mobilisatie, maar trekt - zodra hij hoort van Davids nieuwe schuil-plek – er met een keurkorps van 3000 mannen op af. Was David door deze snelle actie van Saul verrast, zodat hij en zijn mannen niet tijdig weg konden komen? Het resulteert in het bizarre en enigszins komische tafereel dat Israëls toekomstige koning (met zijn mannen) achter in een grot zit verstopt, terwijl voorin diezelfde grot de huidige koning zijn behoefte zit te doen (vers 4). Laat het in deze geschiedenis nu ook precies gaan over de inhoudelijke confrontatie tussen twee gezalfde koningen. In dan in diepe ernst. Wie is de ware gezalfde? Is dat de koning die zonder werkelijke reden een trouwe dienaar achtervolgt en naar het leven staat? Of dat degene die het messiaanse koningschap (en God die dat heeft verleend) zo respecteert, dat hij zelfs het leven van zijn vervolger spaart?

Het verhaal is overbekend. Davids mannen ruiken een gouden kans om voorgoed met Saul af te rekenen. Daarvoor hebben ze ook een mooi geloofsargument: God had immers beloofd Davids vijand aan hem uit te leveren. Ook voor ons wijs om te bedenken: niet elk vroom argument is ook waar. Daarbij is niet Sauls gedrag, maar Gods keus voor Saul voor David beslissend. Niet verkeerd om bij onze kritiek om ambtsdragers (in maatschappij en kerk) ook daarmee te rekenen. Dan is er overigens alle ruimte (zelfs de opdracht) voor – profetische – kritiek. Maar een basisrespect voor door God gegeven roeping en weerhoudt ons van het vaak te snelle en persoonsgerichte geschreeuw, waar zowel maatschappij als kerk onder lijden.

Zelfs het afsnijden van een reep van de koningsmantel doet David al met een bonzend hart (vers 6). Dat is dus meer dan dat het een spannend moment was. Ook nu (hoe bescheiden ook) vergrijpt hij zich aan de door God gezalfde koning. Het is op het randje wat hij hier doet, zo beleeft David het kennelijk ook zelf. De reep stof vervult in het vervolg een sacramentele functie (vers 12). Ze is het zichtbare teken van Davids loyaliteit en onschuld, die Saul op deze dag 'aan den lijve' heeft kunnen ondervinden (een vrije, maar wel mooie vertaling van vers 11 in de NBV; letterlijker: 'op deze dag aanschouwen uw eigen ogen', zo NBG '51). Davids woorden in vers 13-16 zijn wel de kern: zoals het een ware messiaanse koning betaamt, legt David de zaak neer bij de HEER. Hij zal tussen Saul en David recht spreken en recht doen. David maakt zich daarbij klein (een hond en een vlo waren onreine, verachte dieren, vers 15) en vertrouwt zichzelf geheel toe aan het oordeel van God.

Er is geen reden om aan te nemen dat Sauls berouwvolle woorden (vanaf vers 17) niet oprecht zijn. Saul erkent niet alleen Davids recht, maar ook dat de HEER hem aan David had uitgeleverd (vers 19). Een echt messiaanse typering geeft Saul van zijn tegenstander in vers 18: 'jij hebt kwaad met goed vergolden'. In vers 21 erkent Saul zelfs dat David (blijvend) koning zal worden over Israël. De enige gunst die hij vraagt is om zijn nakomelingen te sparen, zodat zijn naam blijft klinken.

Na Davids eed om hieraan te voldoen gaat Saul terug naar huis. Dat het vertrouwen niet is hersteld, blijkt wel uit het feit dat David niet meegaat, maar met zijn mannen op veilige afstand blijft van de wankelmoedige en wispelturige Saul. Ze trekken weer de bergen in (vgl. 1 Sam. 22:4). Davids zwerftocht is nog niet ten einde. Zo is dan toch het leven in het geloof. Beloften klinken en worden bevestigd. Teken van messiaans leven worden zichtbaar. Tegelijk moet in de gebrokenheid van het bestaan het leven nog met vallen en opstaan worden geleefd. Wel met verwachting! God volvoert zijn plan!

Vers voor vers

- Vs 4a 'een spelonk die door een muurtje was afgeschermd': Herders gebruikten de natuurlijke grotten als schaapskooien. Bij de ingang maakte ze dan van stenen een soort van afscheiding om de schapen binnen te houden.
- Vs 4b 'en hurkte neer om zijn behoefte te doen': Het Hebreeuws gebruikt bij een verhullende aanduiding. Saul ging de grot binnen 'om zijn voeten te bedekken'. Men stelle zich voor dat men op de hurken zat en de mantel ruim om zich heen tot op de grond liet vallen terwijl iemand zijn 'toiletstop' maakte. NBG '51 vertaalt wel heel lief: 'om zich af te zonderen'.
- Vs 5 'Davids mannen zeiden tegen hem': Ze zullen wel hebben moeten fluisteren, deels met gebarentaal misschien. Het maakt het (vertellen van het) verhaal des te spannender. Sowieso was het een prestatie om de hele groep mannen (in 22:2 400; volgens 23:13 uitgegroeid tot 600) stil te houden.
- Vs 8 'Mijn heer en koning': Deze dubbele aanspraak van Saul door David bevestigt Davids volledige erkenning van het messiaanse koningschap dat door God aan Saul was verleend. David vernedert zichzelf daarmee ook voor Saul en erkent nog steeds diens gezag over hem. Dit blijkt ook uit het knielen en buigen in het volgende vers.
- Vs 12 'Kijk zelf maar, vader...': David doet ook een beroep op de familieband. De koning was in zekere zin ook een vader voor zijn onderdanen, maar Saul was dat voor David ook in feitelijke zin. David was getrouwd met Sauls dochter Michal (1 Sam. 18:27). Het maakt de situatie extra wrang en heel persoonlijk. Er klinkt iets van verwijt ('zo ga je toch niet met je kinderen om?'), maar ook een beroep (op Sauls vaderplicht en –gevoel) in door. Blijkens Sauls reactie in vers 17 ('Is het jouw stem die ik daar hoor, David, mijn zoon?') kwamen deze woorden van David zeker bij Saul binnen.
- Vs 13 'en laat de HEER mij op u wreken': Dit is een oude Bijbelse wijsheid voor alle tijden. Vgl. Deut. 32:35; Spr. 25:21-22; Rom. 12:19-21, Heb. 10:30. Ook hier: de essentie van dit hoofdstuk is niet een typering van David als een zachtvaardige man, die het onrecht wel even door de vingers ziet. Dat heeft weinig met messiaans koningschap en met het geloof van de Bijbel te maken. De messiaanse koning rekent echter met wat God heeft gedaan en doet (inclusief de aanstelling van Saul) en laat het oordeel dan ook aan Hem!
- Vs 14 'Zoals het oude spreekwoord luidt: Slechte mensen, slechte daden': Letterlijk: 'Van goddelozen komt goddeloosheid' (NBG '51). Wat betekent dit hier? Waarschijnlijk mogen we het lezen als toelichting op de vorige zin: 'ik zal mijn hand niet tegen mij opheffen'. Ook al waren er best redenen voor te bedenken, het doden van een door God gezalfde koning (hoe afgezaakt die ook was) zou een goddeloze daad zijn die ook David in de kern tot goddeloze zou stempelen. Door dat niet te doen, weet ook Saul dat David geen goddeloos mens is, maar dat hij God en diens eerdere daden hoog houdt.
- Vs. 22 'zodat mijn naam binnen de familie behouden blijft': 'in mijn familie' = de grote clan binnen het stamverband van – in dit geval – Benjamin. Het blijven voortleven in komende generaties is een belangrijk aspect in het oude Bijbelse levensgevoel. In latere tijden (ook het latere Jodendom) is dit verbonden met de messiasverwachting. Wanneer de messias en zijn rijk komen, zijn ook de vorige geslachten door middel van hun nakomelingen daarbij present. De gedachte van een algemene opstanding van doden, waarbij alle gelovigen zelf in deze toekomst mogen delen, is een inzicht dat in de eeuwen van het leven van het oude Israël en het ontstaan van Oude Testament geleidelijk ontloek en duidelijker vorm kreeg. Men kan het in dit vers overigens ook heel klein houden. Heeft ieder mens ergens niet het verlangen dat je naam en leven ook na je sterven door je nakomelingen wordt herinnerd?

Vraag

- 'Dit is je kans!' (vers 5). Hebt u wel eens zo'n moment meegemaakt waarbij het wel heel verleidelijk was en in zekere zin terecht leek om een zaak te 'regelen', maar dat er toch redenen waren om dat niet te doen? Hoe ga je dan om met 'gelovige redenen', ook als die als argumenten voor verschillende keuzes worden ingebracht? Probeer het concreet te maken?

Auteur: WMB

Liederen

Psalm 142	
Lied 863	(=Gezang 408 LvdK)
Lied 755	(=Gezang 297 LvdK)
David is gevluht	Hemelhoog 67
'k Stel mijn vertrouwen	Hemelhoog 338
God is mijn toevlucht	Opwekking voor kinderen 13
Ben je groot of ben je klein	Hemelhoog 389
Zing een nieuw lied	Opwekking voor kinderen 16
All night, all day	Hemelhoog 323
Hij heeft de hele wereld in zijn hand	Hemelhoog 339
Hij alleen	Hemelhoog 337
Uw Woord is een lamp voor mijn voet	Hemelhoog 494
Onze Vader	Hemelhoog 547
Breng dank aan de Eeuwige	Hemelhoog 548

Auteur: PZ

Een scheur in Sauls jas

Engedi. Hij is daar samen met zijn soldaten.' De boodschapper raffelt zijn verhaal af. Saul heeft echter genoeg gehoord. Eindelijk zijn kans om David te vinden. 'Verzamel drieduizend van mijn beste soldaten! We vertrekken meteen naar Engedi!'

Het paleis is meteen in rep en roer. Iedereen maakt zich klaar om te vertrekken. Saul staat in zijn kamer. Een dieenaar helpt hem met zijn koningsmantel. Saul draagt deze mantel graag. Het is een teken van zijn macht. Vanaf een grote afstand is voor iedereen duidelijk wie de koning van Israël is. Dat is hij! Koning Saul.

De woestijn van Engedi ligt vol met rotsen en grotten. Saul en zijn soldaten zoeken eindeloos naar David. Saul moet al een tijdje plassen. Hij kan echter nergens een geschikte plek vinden.

Tot hij bij een grot komt waar een muurtje van stenen waar staat. In die grot kan hij mooi plassen en misschien nog wel meer. Saul gaat naar binnen, een paar van zijn soldaten houden buiten de wacht.

Achterin de grot zitten David en zijn soldaten. Wanneer Saul binnenkomt houden ze hun adem in. De koningsmantel van Saul is duidelijk zichtbaar. De koning alleen en zo dichtbij. Hier moet David gebruik van maken. Het is zijn kans om Saul te doden. David voelt de spanning van zijn soldaten. Maar hij denkt diep na. Zou dit zijn wat God wil? Saul is de gezalfde koning. Hij mag Saul niet doden, dat mag alleen God. David sluipt naar voren tot hij vlak achter Saul is. Met zijn mes snijdt hij een stuk van de mantel van Saul af. Dan kruipt hij terug naar zijn mannen.

Wanneer koning Saul klaar is loopt hij de grot weer uit. De zoektocht naar David gaat verder. Wanneer hij zijn mantel weer goed om zijn schouders wil leggen schrikt hij. Er zit een groot gat in zijn mantel. Wat is er gebeurd? Is hij ergens aan blijven haken?

Voordat hij er verder over na kan denken wordt hij geroepen.

'Koning!' Saul draait zich om. Daar is David. David knielt en maakt een buiging.

David houdt zijn arm omhoog. In zijn hand ziet Saul een stuk van zijn mantel. Hij is nergens aan blijven haken. David heeft het van zijn mantel afgesneden.

'Kijk, ik heb een stuk van uw mantel afgesneden. Maar ik had u ook kunnen doden. Dat heb ik niet gedaan. Ik wil u dus helemaal geen kwaad doen. Ik heb u nooit kwaad gedaan. Maar u probeert wel steeds om mij te doden.' Saul schrikt als hij David ziet, hij begint zelfs te huilen. 'Ben jij dat echt David?'

Saul snapt eindelijk wat David bedoelt. David had hem kunnen doden, maar heeft het niet gedaan.

David is Saul nog steeds trouw. 'Jij bent een beter mens dan ik.' zegt Saul. Hij belooft David met rust te laten.

Saul reist met zijn soldaten terug naar zijn paleis. David en zijn mannen gaan terug naar de bergen.

Auteur: HVM

Dit is je kans

Inleiding

Er treedt een bijzondere, een beroemde band op, vlak bij jou in de buurt. Maar een paar dorpen verderop, een kwartiertje rijden met de auto. En het is gratis, want het dorp bestaat 500 jaar. De fabrieken en winkels geven dat als cadeau aan alle inwoners. Je vraagt: 'Pap, alsjeblieft, mag ik daar naartoe? Deze kans krijg ik nooit meer. Met een knipoog zegt hij: als je moeder het ook goed vindt. 'Ja, dus'. Je rent naar je moeder. 'Van papa mag het als jij het goed vindt.' 'Het is goed, dit is je kans' Je rent weer terug naar het kantoor van je vader: 'Pap, je brengt me wel, hé? Nee, nog beter, ga je mee? Dan gaan we samen.

Bijbelverhaal

Al dagen zwerven David en zijn mannen rond over de rotsen van de woestijn bij Engedi. In de beekjes daar is genoeg drinkwater. En er lopen genoeg steenbokken en andere dieren die ze kunnen schieten en klaarmaken om te eten. De mannen die zich hebben aangesloten bij David zijn altijd onderweg. Eigenlijk hebben ze nooit echt rust. De meesten zijn op de vlucht of hebben geen thuis. Ze vinden zo'n leven met elkaar prima. Maar het is een hard loeven. Ze slapen op de grond in koude, tochtige rotsholtes, ze hebben soms weinig te eten. Het ergste is dat voortdurend door Saul en zijn soldaten worden opgejaagd. Steeds moeten ze op hun hoede zijn, want Saul wil hun aanvoerder, David, doden.

Op de bergtoppen rondom hun schuilplaats staan wachtposten. Die melden direct als er iets aan de hand is. Niet lang geleden kwamen ze vertellen dat koning Saul zelf in de buurt is. Hij voert zijn troepen zelf aan, zoveel haat koestert hij tegen David. Hij heeft drieduizend soldaten meegenomen. Het zijn de allerbeste, de commando's, die echt alles kunnen: klimmen, afdalen, met allerlei wapens vechten. Koning Saul moet en zal David doden.

David neemt maatregelen om niet ontdekt te worden. Hij geeft zijn mannen de opdracht stil te zijn. Ze moeten zich in de donkere spelonken verstoppen tot koning Saul en zijn troepen niet meer in de buurt zijn. Sommige rotsholtes zijn tientallen meters diep en aardedonker. Je ziet van buiten af echt niets van een paar honderd verstopte strijders. Toch blijft het spannend. Ze zullen tegen de geëfende legereenheid van Saul met goede wapens niets kunnen beginnen. Als ze gezien worden zitten ze als raten in de val. Davids mannen houden hun adem in, als ze de paarden dichtbij horen komen. Dan klinkt een bevel: 'Op de plaats rust. Over een kwartier trekken we verder. Bewaak de spelonk waar de koning binnengaat.' Het bevel klinkt vlakbij. Wat een ellende! Nu is het over en uit. Ze kunnen geen kant uit, hooguit nog iets verder de ondergrondse gang in. Ze zullen allemaal gedood worden. Maar ze zullen hun huid duur verkopen! Ze zullen vechten voor hun aanvoerder David.

Maar het blijft stil. Ze horen maar een paar voetstappen. Stomverbaasd zien ze koning Saul even later de spelonk binnenkomen, zonder zwaard. De lijfwachten van de koning staan buiten te wachten, terwijl de koning zich alleen terugtrekt in de grot om daar zijn behoefte te doen. De strijders van David fluisteren: 'Dit is je kans, val Saul aan en doodt hem. Hij is alleen en ongewapend. Dan ben jij eindelijk de koning van Israël. God geeft je deze kans. Hij heeft het zo laten gebeuren. Steek hem een mes in z'n rug, David!'

David voelt zijn bloed sneller stromen. Het zweet staat op z'n hoofd. Zijn gedachten gaan alle kanten uit. Hij draait zich om naar zijn mannen en fluistert: 'Hoe kan ik de koning die God zelf heeft gekozen en gezalfd, vermoorden? Ik wil geen eigen rechter spelen, hoeveel slechts Saul ook heeft gedaan naar mij. Ik zal laten zien dat ik Saul trouw ben en respecteer, ondanks alles. Maar ik zal hem wel een lesje leren en proberen om hem te laten zien dat ik ongevaarlijk voor hem ben.' David sluipt uit het donker naar voren. Saul zit op zijn hurken, zijn mantel wijd uitgespreid over de grond. David grijpt hem vast en snijdt, zonder dat koning Saul ook maar iets merkt, met zijn zwaard een stuk van Sauls jas af. Dan wacht hij rustig af. Het kwartier rust is voorbij en de commando's van Saul trekken verder. Ook David en zijn mannen komen naar buiten en gaan staan op de hoge vlakte voor de spelonk.

David roept: 'Mijn heer en koning.' Saul draait zich om en ziet daar David. Hij maakt een buiging en zegt: 'Waarom gelooft u al die mensen die zeggen dat ik u kwaad wil doen? U was net in de spelonk waar ik met mijn mannen verstopt zat. Ik had u kunnen doden. Kijk maar, hier heb ik een stuk van uw mantel dat ik met mijn zwaard heb afgesneden. U achtervolgt mij en wil mij doden. Maar ik zal u nooit iets aandoen. Alleen de HEER zal beslissen wie recht op de troon van Israël heeft. Nu bent u koning en dat respecteer ik.'

Saul kijkt verbaasd naar zijn koninklijke mantel. Aan de achterkant zit een gat. Dan antwoordt hij David. Hij is van slag, helemaal in de war. De tranen staan in zijn ogen. 'Is het jouw stem die ik daar hoor, David, mijn zoon?' Voor de ogen van de beide legers begint Saul te huilen. De stoere, keiharde, nietsontziende koning Saul, die ongelofelijk wreed kan zijn geeft niet het commando om nu David voorgoed tot zwijgen te brengen. Nog steeds is David in groot gevaar met zijn troep mannen tegenover een getraind en goedbewapend leger. Saul zegt snikkend: 'David, je hebt bewezen dat je het goede met mij voorhebt. Ik hoop dat de HEER je hiervoor zal belonen. Ik weet dat jij koning zult zijn over Israël. Dat is goed, ik leg me erbij neer, maar belooft me één ding: Neem niet alsnog wraak, als ik er niet meer ben. Dood niet al mijn kinderen en kleinkinderen, want dan gaat de naam van mijn familie voor altijd verloren'. David zegt: 'Dat belooft ik u, de HEER is mijn getuige koning'. Dan draait hij zich om en vertrekt.

Auteur: PB

Op het nippertje

Inleiding

- Wie van jullie heeft weleens plotseling een beslissing moeten nemen? Zonder dat je je echt kon voorbereiden en uitgebreid alles af kon wegen. Wat heb je toen besloten? Was het de juiste beslissing?
- Nog iets anders, heb je vijanden en zo ja, wie? Als je ruzie hebt met iemand, wat doe je dan?

Bijbelverhaal

David en Saul zijn vijanden, dit komt vooral door Saul. Saul was immers de koning van Israël, maar heeft het voor zichzelf vernield. Door zijn eigen wil te volgen en niet die van God, heeft de HEER besloten dat iemand anders koning moet worden. Destijds werden koningen niet gekroond of ingehuldigd, zoals in onze tijd, maar: 'gezalfd'. David is gezalfd tot koning en Saul weet maar al te goed dat dit is gebeurd. Hij voekt ook wel waarom dit is gebeurd. Toch staat hij de nieuwe koning David naar het leven. David moet vluchten voor zijn leven, kun je je voorstellen hoe dat is?

De nieuwe koning David heeft het al in verschillende opzichten beter gedaan dan Saul. Een belangrijk voorbeeld hiervan is de strijd tegen Goliath, door David gewonnen, zoals je ongetwijfeld weet.

Nog maar pas gezalfd tot koning, dan meteen op de vlucht voor de vorige koning. Toch is David absoluut niet alleen wanhopig of bang. Sterker nog, hij vertrouwt op God. David weet als geen ander hoe wispelturig Saul is, dat maakt hem juist nog gevaarlijker. Israël is niet zo'n groot land, daarom heeft David zelfs voor het buitenland moeten kiezen, voor de Filistijnen, de aartsvijanden

Het gebied waar David heen gaat

Dit gebied is vol met rotsen en spleten, daarom is het gemakkelijk om je te verstoppen. Het is ook moeilijk toegankelijk, daarom denkt David en zijn kleine gevolg dat het veilig is. Zoek Engedi maar eens op, op de landkaart, online, dan kun je precies zien waar het is.

Deze grotten werden volop gebruikt door schaapsherders. Zij zwierven rond met de kudde, zij maakten deze grotten tot een schaapskooi en stapelden zelfs stenen op om de kudde binnen te houden.

Het is ook geschikt om er te leven, er loop genoeg wild rond om geslacht te worden en het verse water stroomt vanuit de bergen via de watervallen naar de Jordaan en de Dode Zee. Daarom denkt David dat hij veilig en rustig zit, kan blijven zitten, maar helaas is het anders. Saul hoort al snel waar David zich bevindt en gaat er met drieduizend man op af. Dat lijkt een groot getal, drieduizend, op zich is het dat ook, maar het is niet zo'n heel groot leger voor die tijd. David weet ook dat Saul op hem afkomt, met een leger en tot op de tanden gewapend, doordat zijn 'mannen' het vertellen. Omdat ze al zo dichtbij zijn, hebben ze waarschijnlijk moeten fluisteren.

Aan de ene kant is het spannend, aan de andere kant is deze geschiedenis heel triest. Het is altijd vreselijk als er iemand wraak wil nemen op iemand anders. David is in het nauw gedreven, maar Saul op een bepaalde manier ook. Saul voelt zich al in het nauw gedreven door David, mede vanwege de overwinning op Goliath. Daarom wil Saul niets liever dan David ook in het nauw drijven, wat hem lukt.

Ommekeer

Eigenlijk is het op een bepaalde manier wel grappig. Saul moet zijn behoefte doen, je kunt wel raden dat het niet op de w.c. kon. Daarom was Saul in een genante situatie. De medestanders van David dringen er meteen bij David op aan dat hij Saul te pakken kan nemen, Saul zit immers in een spelonk, een spleet, waardoor Saul geen kant meer op kan. Toch weigert David dit, op dit uitgelezen moment, op het nippertje, om het leven van Saul te nemen. Als Saul opstaat en wegloopt roept David hem. David toont hem een stuk van de kleding van Saul, David heeft Saul niet omgebracht met een mes, maar een reep van de kleding van Saul afgesneden. David laat dit aan Saul zien, als bewijs dat hij dichtbij Saul was, die het niet gemerkt heeft. Dit betekent dat David net zo goed Sauls leven had kunnen nemen, hij heeft er alle kans voor gehad, maar het niet gedaan.

David houdt een heel relaas, met als hoofdmoot dat God Degene is die recht moet spreken, Hij zal uitmaken. Zo maakt David Saul duidelijk dat hij moet ophouden met de jacht tegen hem, Saul moet het aan God overgeven in plaats van eigen rechter spelen en zelf beslissen.

Bijzonder

Dan komt het bijzonderste moment van deze hele geschiedenis. Saul moet huilen en zegt dat David het kwade overwint door het goede. Dit is heel interessant en belangrijk om de volgende reden: in het Evangelie zegt de Here Jezus zelf dat je je vijanden moet liefhebben, dat je hen moet zegenen, geen kwaad tot kwaad vergelden. Saul wijst met deze woorden heel ver vooruit.

David laat hier al zien hoe de Messias in de toekomst zal handelen. Daarom is deze geschiedenis zo bijzonder en belangrijk. Dit Bijbelgedeelte doet ook denken aan de verzoeking van Jezus in de woestijn, Jezus is toen sterk gebleven en heeft de duivel weerstaan.

David heeft een keuze gemaakt, een goede keuze. Dit geldt ook voor Saul. Toch is het niet helemaal eind goed, al goed, David weet nog steeds niet zeker of Saul te vertrouwen is, of dat deze van gedachten veranderen. Daarom blijft David voorlopig nog achter in de bergen, terwijl Saul huiswaarts keert.

Auteur: EvD